

CULTURA CREȘTINĂ

revistă lunară

Redacția și Admini-
strația:
Blaj (Transilvania).

Abonamentul:
Pe an . . . 70 lei.
Pe șase luni. 35 lei.

Redactor responsabil:
Dr. Victor Macaveiu
BLAJ.

Actualități.

Cruciata pentru Unirea Bisericilor.

La 12, Noemvrie 1923 se împlinesc 300 de ani dela ziua martiriului sfântului Iosafat, patronul unirei bisericilor. Al 3-lea centenar dela glorioasa moarte a unuia dintre cei mai străluciți mărturisitori ai credinții în *unitatea* acelei dumnezești societăți, care este biserica înființată de Mântuitorul lumii, ca sfidând toate valurile turbate ale vremilor, toată împotrivirea patimilor omenești, întreg arsenalul trufiei științifice, încurcăturile mrejilor politice și diplomatice, nebunia elină și sminteala evreească, să rămână stâncă nebiruită — nici de porțile iadului.

Trei sute de ani lungi și grei s'au scurs prin alviile tuturor răutăților omenești, decând, pentru unirea bisericii răsăritene cu biserica apusului, s'au vărsat cei dintâi stropi nevinovați de sânge cald din trupul martirului din Vitebsk, împururând cu roșul lor pământul frământat de indoeli al desbinării rusești. De trei sute de ani glasul sângelui strigă la cer din pământ.

Din incidentul acestei pioase amintiri de trei ori seculare, sufletele doritoare de o împăcare între Orient și Roma, organizează *o zi de rugăciuni fierbinți*, cari să spargă zidul despărțirii și să readucă unirea între frații, cari se închină aceluiaș semn al mântuirii.

La Paris și în Franța, unde pare, că incolțesc toate gândurile mari ale marilor idealuri, s'a copt și gândul acesta. Douzeci și cinci de arhiepiscopi și episcopi au binecuvântat inițiativa acestei *cruciate* pentru unirea bisericilor.

Apelul lansat a deșteptat un entusiasm fără pereche în analele acestor fel de lucruri. O mulțime imensă de preoți: prelați și oameni de studiu, profesori de universitate și academicieni, simpli și necunoscuți preoți dela sate, au aderat cu o însuflețire de apostoli. Până acum sunt promise 1500 de sfinte liturghii, cari slujite de mâni curate, înălțate spre cer, vor cere la 12 Noemvrie — unirea bisericilor.

Ecoul acestui gând a trezit valuri extraordinare de interes în mijlocul francezilor. Cu miile, cu zecile —, cu sutele de mii se îmbulzesc aceste inimi generoase să contribuie și ele la reușita acestui gând mareț. Până când scriem aceste șire, în Franța s'au înscris peste 700,000 (șapte sute de mii) de credincioși, cari în ziua solemnă de 12 Noemvrie se vor împărtăși cu sfânta cuminecătură pentru unirea bisericii. Printre ei cele mai înalte personalități, reprezentanți din toate clasele, din toate straturile societății: dela generalul întors cu triumf din tranșee, până la cel din urmă muncitor de fabrică, dela înalta doamnă din aristocrația cea mai aleasă, până la cea mai umilă servitoare dintr'un spital public, până la anonima țărăncuță din Bretagna ori din Pirenei, care în ziua de 12 Noemvrie va plânge cu boabe mari de lacrimi în vre-un colțișor obscur de bisericuță peste desbinările creștinilor. În mintea ei de copil naiv, în ochii sei luminoși vor străluci aceleși mari speranțe, cari i-au susținut credința învingerii în război. Franța a început un nou război, își va spune ea. Franța a câștigat unul. Franța va eștița și pe al doilea. Iar în războiul acesta sfânt, în războiul acesta pentru pace, îngerii păcii au mai mult de lucru, de cât îngerii războiului pe fronturi. Și peste cărtieica ei de rugăciune, vor picura diamantele de foc, căroră nu poate să le stea împotriva, nici ticăloșia neînțelegerilor, nici întunerecul de prejudeții, nici — Inima lui Hristos.

Pe noi ne privește mai de-aproape această cruciată de rugăciuni.

Credința nu este un eflux al sforțărilor teologice, nici al șiretlicurilor diplomatice. Dumnezeu se poate folosi de cele dintâi, poate permite pe aceste din urmă. Inșă inșăș credința, darul acesta, mai pe sus de cât toate darurile, care sdrobește în om și prostia superbă și superbia proastă, care împacă într'unul și acelaș elan fulgerător toate pretențiile juste ale rațiunii cu toate avânturile inimei, credința, care, în puritatea ei,

„face din pescari apostoli și din neamuri martiri“ și, trecând „peste toate hotarele firii“, „mută munții“ și le aruncă cerii „în inima mărilor“, credința aceasta vie și sfântă, una singură și adevărată este un dar a lui Dumnezeu, ce se câștigă cu dragoste și cu lacrimi, au dragoste multă și cu lacrimi multe, îsvorite în inimile curățite de umbre prin contactul luminos al preacuratului trup al lui Hristos.

Credința, tocmai prin faptul, că este, ce o vestește numele, presupune recunoașterea acelei autorități, căreia să i-se plece fără esitări, fără încunjur și fără șovăire, cu dragoste și cu aprinderea, ce merge până la uitarea de sine, până la vărsarea sângelui, până la martiriul sfântului Iosafat.

Or, autoritatea, care să poată impune o astfel de ascultare, nu este nu poate fi, decât o autoritate dumnezească, o autoritate infinită: un Dumnezeu, care se arată. Revelarea divină însă nu se poate produce nici prin argumente, nici prin dovezi, nici prin politică. Pot aceste crea convingeri, însă nu pot naște, ceea ce se chiamă și ce este credința. Convingerile simple nu vor strânge niciodată 700,000 de suflete, cari să-și mărturisească păcatele și să și le plângă, să-și plece genunchii și să se roage la aceeaș oră și într'aceeaș zi, să primească sfânta cuminecătură pentru nu știu ce strein de neam și de limbă, ascuns în nu știu care stepă rusească ori prin cutare fiord din Estonia.

De o astfel de credință avem azi nevoie. O astfel de credință trebuie să fie singura credință a neamului românesc. Ea singură va nivela toate asperitățile și va potoli toate patimile. Ea va închide drumurile cari duc spre noue erezii și va face să se simtă vie și fecundă prezența lui Hristos în trupul acestui neam. Ea ne va reîncreștina sufletele otrăvite de toate scâlciiturile minților scrintite, ea ne va reda armonia învietoare de noue energii pentru marile înfăptuiri, la cari este merit acest sol al latinității în răsăritul Europei.

Pentru a ajunge la acest bine fără margini, nu ne trebuie nici oameni mari, nici filosofi subtili, nici politicieni consumați ci — oameni buni și darul lui Dumnezeu. Iar oamenii buni vor ști spune un *Tatăl nostru* pentru împăcarea tuturor și atunci darul lui Dumnezeu se coboară bogat și covârșitor, împreunând într'o fericită fuziune de inimi toate marginile pământului.

De aceea pentru ziua de 12 Noemvrie facem și noi un călduros apel către toți preoții noștri să servească liturgia

pentru intențunea aceasta și să-și îndemne credincioșii la sfânta cuminecare și la rugăciune. Suntem siguri, că nu va fi un sat românesc, unde să nu se înalțe rugăciuni cucernice și încrezătoare, ca din cerul din care ne-a venit singurul Mântuitor, care nu ne-a adus pe pământ mai multe credințe desbinate și învrăjbite, ci una singură, a lui, să trimită din nou flăcările de Rusale mângăitoare și consumătoare, care să încingă în toate piepturile noastre, în toate inimile neamului românesc acelaș foc al aceleiași iubiri, al aceleiași credințe.

Rugăciunile și jertfele noastre nu vor turbura pe nimeni. Cruciata noastră este o cruciată cu arme de pace, cu arme, cari pot provoca cel mult hazul spiritelor sceptice ori surful sufletelor ușuraticе, cari vor deștepta însă de sigur respectul serios și o deosebită considerație cel puțin pentru bunele noastre intenții și pentru tăria credințelor noastre în mințile gânditoare, în inimile bune, în oamenii buni și eventual pot câștiga tovarășe de războiu, umăr la umăr și din partea fraților neuniți. Nimeni nu se va teme de efectele rugăciunii asupra inimii lui Dumnezeu. „Nu are să-ți dea șarpe, când tu ceri pește, nici nu îți va da ție scorpionii în loc de pâine!...”, ci „spirit bun, tuturor celor ce cer de la dânsul.

Va fi cu neputință, ca atunci, când se vor ruga milioane cerul să rămână de plumb și sufletele noastre de ghiață.

Dr. I. COLTOR.

Unitatea catolică a Bisericii romane.

Numai Biserica romană este una și catolică.

Isus Hristos — scrie cardinalul Mercier în o Pastorală a sa mai din urmă către diecesanii săi — chiar în momentul în care a părăsit pământul spre a se întoarce la veșnicul său Părinte s'a rugat așa: Părinte păzește-i pe dânsii întru numele tău pe cari i'ai dat mie ca toți una să fie, precum tu Părinte, întru mine „și eu întru tine ca și aceștia întru noi una să fie“. (Ioan XVII, 11, 21).

Rugăciunea aceasta din urmă alui Isus s'a îndeplinit, ba se poate zice că tot mereu se îndeplinește în Biserica catolică romană.

Ea a început a se adevăra deja în Cenacul, când micul grup al celor dintâi credincioși, uniți cu Maria și cu apostolii, așteptau cu o inimă venirea promisă a noului Mângâetor.

Ea s'a împlinit când Petru în ziua de Rusalii, chema la sine pe Evreii cari cu câteva săptămâni mai înainte, răstigniseră pe Hristos; când acelaș apostol se îndrepta către Parți, Mezi, Elamiți, către locuitorii din Mesopotamia, din Iudea, din Capadochia, din Pont, din Asia, din Frigia, din Pamfilia, din Egipt și din ținuturile Libiei carea e aproape de Cirene, către cei ce erau din Roma, atât Iudei cât și prozeliți, către Creteni și Arabi, și forma primul centru de credincioși cari aveau *un suflet singur și o inimă singură*; când Petru și Andrei, Iacob și Ioan cu toți ceilalți membrii ai colegiului apostolic, deveniți cu toții curajoși și neînfricați ca leii, sub suflarea Spiritului Sfânt, întemeiau bisericile din Asia și din Africa; când Paul, câștigând Bisericii, pe care el o prigonise, Asia mică și Grecia, devine cel mai puternic sol al universalității creștinismului și propagatorul lui minunat în lumea apuseană.

Și unitatea catolică a continuat să se extindă în decursul celor trei veacuri dela început când cele mai groaznice persecuțiuni se descărcau împotriva sf. Biserici, iar sângele fecund al sămânței creștine curgea în amfiteatre.

Biserica și-a urmat drumul său tot mai triumfal cu toate că nenumărate sforțări s'au făcut pentru sugrumarea ei; ereziile dela început au încercat s'o sfâșie. Imperiul roman, acest colos pe care lumea de atunci îl credea veșnic, s'a prăbușit în corupția cea mai rușinoasă; Biserica însă a trăit și pe mai departe, transformând sufletele barbarilor și lățindu-se nu numai în Italia ci și în Spania și Germania. La finea veacului al VI-lea ea săvârșește glorioasa cucerire a Anglo-Saxonilor; în veacul IX și X îi aud glasul popoarele dela Nord și Răsărit, ea trimite misionarii săi în Danimarca, aduce la credința cea adevărată pe Bohemi și pe Poloni; către sfârșitul veac. X pătrunde în Rusia iar cam pe la o mie convertește Ungaria.

După o luptă de o mie de ani, Europa creștină e făurită!

În repețite rânduri, puterile imperiale, întâi cei din Bizanț, apoi cea din Germania au încercat să supună Biserica, Statului; dar energia Papilor, mai ales alui Gregoriu VII alui Inocențiu III și alui Bonifaciu VIII fac să triumfeze independența spirituală a Papatului. Rând pe rând, după cum se

descopăr noue și noue țări în India, în Japonia, în China, în America, în Oceania și în centrul Africii, legiuni de misionari, cu crucea în mână adună la sânul Bisericii pe cei convertiți din toate națiunile globului pământesc.

Bine trebuie să ne însemnăm că toate popoarele s'au încreștinat prin Biserica catolică și nici unul prin sectele înființate de Foție și Luther!

Ne putând noi descrie aici minunatele succese ale misiunilor catolice, amintim numai, că sub pontificatul Papei Benedict XV, Sf. Scaun a creat: 9 Prefecturi apostolice, 28 Vicariate apostolice, 25 Episcopate, 8 Arhiepiscopate, 2 Delegațiuni apostolice.

Aieva deci s'a adeverit cuvântul divin: Dumnezeu a trimis pe Spiritul său creator și a reînnoit fața pământului.

De prezent 1500 episcopi, creați de Leon XIII, Piu X, Benedict XV, și Piu XI, sunt păstorii și apărătorii credincioși ai catolicității; și între toți aceștia nu este nici unul carele ar fi inițiator ori sprijinitor de vre'o erezie, ori carele s'ar declara pe sine independent, provocând schismă. Ce comentară măreț la cuvântul profetic alui Hristos: *ca toți una să fie.*

Existința precară a ereziilor.

Arianismul, nestorianismul, monofisitismul, montanismul, cari s'au încercat să mutilizeze misterul sf. Treimi ori Persoana umano-divină alui Hristos, pelagianismul care nu recunoaște acțiunea necesară a grației, ereziile Albigensilor și ale Valdensilor, iar în timpurile mai aproape de noi protestantismul lui Luther, alui Calvin, alui Henrich al VIII-lea, jansenismul, vechiul catolicism nu sunt decât oase uscate în deșert. În tot ce a mai rămas din acest trecut de erezie și de schismă, ce descompunere deplorabilă! *Biserica orientală ortodoxă* numără cel puțin cinsprezece biserici independente.

Rusia din punct de vedere religios, era unită cu Constantinopolul, dela care primise Evangelia. Iar când Constantinopolul s'a separat oficial de Roma, Rusia a urmat pe aceeaș cale. În veacul al XVIII-lea Petru cel mare, voind să facă din biserica rusă un instrument politic, a pus în fruntea ei un fel de sfat permanent, numit sfântul sinod, compus din episcopi și funcționari civili. Țarul, ce e drept, n'a devenit propriu vorbind Papa bisericii rusești pentru că nu și-a arogat o putere spirituală peste sufletele supușilor săi, dar în

calitate de cap al Sinodului, de fapt avea în mână conducerea bisericii rusești. Astăzi biserica rusă nu mai atârână în mod oficial dela Stat, în cel puțin de drept e liberă de a dispune de soarta sa.

Că de ce indepență și unitate să bucură biserica ortodoxă română, e mai bine să nu vorbim.

Protestantismul din ziua în care Bossuet a scris „Istoria variațiunilor bisericilor protestante“ a fost neîncetat victima liberei cercetări; între protestanții din Germania, cei din Elveția și cei din Franța sunt divergențe profunde; între ei numărul celor ce nu mai cred în dumnezeirea lui Isus Hristos e foarte mare.

Biserica anglicană a rămas fracțiunea cea mai puternică și mai religioasă; dar discuțiile dogmatice pe cari nici o autoritate supremă și recunoscută de toți nu le poate sfârși, invazia continuă a sectelor nouă cari se ivesc în Anglia, în America de Nord, în Australia, din zi ce merge descompun tot mai mult opera primitivă a Reformei.

În 5 Iulie 1920 s'au adunat la Londra 252 episcopi anglicani din întreg imperiul britanic, sub prezidența arhiepiscopului de Canterburg, ca să studieze mijloacele de a restabili uniunea bisericilor în unitatea catolică și au făcut apel la toate grupurile creștine, ca să caute între ele un teren de înțelegere și împăcare. Dar deși nu reușesc să disimuleze neputința lor de a realiza unirea bisericilor, fără ca să se supună unei autorități investite cu misiunea de a fixa învățătura, disciplina, guvernul, fără de care nici o societate religioasă nu poate exista, nu se poate conserva și desvolta, conștiința lor încă nu i-a decis să se plece înaintea Primatului infalibil al urmașului sf. Petru, înaintea Papei dela Roma, apărătorul suprem al unității catolice.

Datorința catolicilor față de creștinii separați și față de necredincioși.

„Și alte oi am cari nu sunt din staulul acesta; și pe acelea mi se cade a le aduce, și glasul meu vor auzi; și va fi o turmă și un păstor“. (Ioan X, 16).

Papii Leon XIII în două Enciclice renumite, *Provida* (5 Mai 1895) și *Divinum illud* (9 Mai 1897); Benedict XV; și mai pe urmă Piu XI ne-au îndemnat să conlucrăm la această operă de caritate spirituală, la reîntoarcerea fraților noștri desbinați la unitatea catolică.

Leon XIII a impus colaborarea aceasta ca o datorință. „Noi poruncim, zice el, că în anul acesta 1897 și în toți anii următori să se facă rugăciuni în Dumineca Rusaliilor în toate bisericile parohiale din lumea catolică pentru a obține reimpăcarea tuturor acelor care sau prin credință sau prin ascultare sunt separați de Biserică; deoarece, este voința expresă a lui Hristos ca să fie o turmă și un Păstor.

Noi trebuie deci să ne rugăm pentru reîntoarcerea tuturor creștinilor separați de la sânul Bisericii, carea e una și catolică și pentru propagarea credinței în țările păgâne.

Dar nu e de ajuns a ne ruga; credința fără fapte moartă este. Trebuie să câștigăm și mijloacele necesare pentru realizarea acestei uniri, și să oferim din ce avem de prisos pentru ajutorarea operilor noastre misionare.

Dar mai pe sus de toate e necesar să ne formăm o conștiință *catolică*. Nu există un creștinism individual; creștinul nu e un izolat; prin botez el a devenit membrul familiei mari creștine; prin urmare interesele creștinului nu sunt un lucru privat ci sunt interesele comunității,

Armata catolică își are pe Comandantul său suprem, statul său major, ofițerii săi; și fiecare creștin adevărat e un soldat înarmat la ordinele lor. Și nu este soldat înarmat, care să nu aibă partea sa de responsabilitate în luptă precum și partea sa de merit și de onoare în învingere. X.

Apologetica naturii.

Paserile.

(II).

Ce vom zice mai apoi despre viața paserilor? Nu este ea interesantă din toate punctele de vedere? Nu'i așa că unele specii trăesc în grupuri compacte, în cete numeroase, altele perechi, perechi, iar altele solitare ca eremiții, cea mai mare parte a anului? Nu'i așa, că e atât de interesant cum își caută hrana, unele răcâind în pământ, altele pescuind în apă, altele ciocănind arborii, și scoțind de acolo larvele ascumse, altele înghițindu-o în atmosferă, prinzându-o în zbor? Cum unele zboară ziua, altele numai pe înserate și noaptea? Nu'i așa, că e interesant și înduioșetor totodată a vedea cum

își hrănesc cu toatele puișorii, și'i apără cu bărbăție contra dușmanilor, îi fereșc de, primejdii? Nu'i nevoe să mai citez pilde. Le cunoaște unul fiecare foarte bine... Autorii de seamă urmărind cu atențiune viața păsărilor au scris pagini clasice.

Ingăduiți-mi să reproduc o bucată clasică din D'Anunzio:

„Ca'ntr'un vis stătea casa înaintea noastră. Pe fațada rustică, pe toate cornișele, pe toate ieșiturile, dealungul jghiabului, deasupra arhitravelor, sub ciubucul fereștii, sub traversele balcoanelor, între console, module, pietri de ornament, pretutindeni ș-au fost clădit cuiburi rândunelele. Cuiburile nenumărate de tină, vechi și noi, îngrămădite ca celulele unui faguș, lăsau puțin spațiu liber între ele. Pe spațiile acelea și pe lemnele persianelor și pe fierul balustradelor albia gunoiul lor ca picuri de var împroșcat. Deși închisă și nelocuită casă, trăia. Trăia o viață agitată, veselă și gingașe. Rândunelele credincioase o învăluiau cu zborul lor, cu țipetele lor, cu fulgerarea lor, cu toate grațiile și gingășiile lor, mereu, mereu. Pe când stolurile lor se urmăreau pe sine în văzduh în zbor după pradă, cu iuțeala săgeții, alternând țipetele, depărtându-se, apropiindu-se iarăși într'o clipă, rășluind arborii, înălțându-se în lumina soarelui, străfulgerând la anume intervale din desișul alb, neobosite, — înlăuntru în cuiburi și'n jurul cuiburilor clocotea o altă viață. Dintre rândunelele mame unele rămăneau o clipă atârinate de marginea cuibului; altele se cumpăneau, se susțineau în aer fluturând din aripi; altele se introduceau pe jumătate, lăsând afară mica coadă în formă de furcă ce tremura viu, neagră și albă pe tina galbuie; altele ieșau de dinăuntru pe jumătate, arătându-și puțin pieptul neted, gâtul roșcat; altele nevăzute până acum, se repeziau în zbor cu țipet ascuțit, se înieptau ca fulgerul. Și toată mișcarea aceea vie și veselă în jurul casei închise, toată vioiciunea aceea de cuiburi în jurul vechiului nostru cuib era un spectacol atât de dulce, o minune atât de fină de gentileță, încât noi câteva clipe ca într'o pauză a înfrigerării patimei noastre, ne uitărăm pe noi ca să ne uităm la dânsul.

Voi reproduce aci și o impresie de a mea, — vi s'a părea ciudat, — din viața cloarelor.

Ceriul e acoperit de nuori suri. Să pregătește de ninsoare. E liniște desăvârșită în jurul tău.

Iată însă că se aude din depărtări un amestec confuz de glasuri ce pornește dintr'un nuor întunecat, dintr'o masă neagră plutitoare ce se apropie în zbor grăbit. Glasurile devin tot mai distincte... Contururile nuorului sunt mai pronunțate acum. În sfârșit nuorul este aproape de tot de tine... zboară chiar deasupra capului tău, întunecând ceriul, și auzi un croncânit de mil de glasuri, simți un fâlfăit de aripi în jurul tău, și un simțământ cobitor de neliniște te apasă.

Dar' uiți iute impresia ciudată și ești răpit de spectacolul unic ce ți se îmbie ochilor.

Massa de ciore începe să se alinieze în șir lung, lung și se vireze prin apele văzduhului. Iată! Se încolăcește ca un enorm șerpe inelat, se sucește în dreapta, în stânga, se învârtește, se amestecă parecă ca un furnicar, o masă confuză, țipând și lărmuind, se adună ghem, pentru a se destinde de nou. Se avântă deodată ca la un semnal, cu căpetenia în frunte, în sus, planează câtăva vreme în straturile superioare ale atmosferei, pentru că în linie oblică, fulgerător de repede, să se precipite în jos, sau să zboare lin în curbe largi evoluând în mișcări ample. Apoi cât ai bate în palmi, o apucă înapoi toată ceata, ascultând ca de o chemare tainică, și dispare la orizont. Însă după câtăva vreme revine iarăși, și și reîncepe manevra așa de interesantă prin apele văzduhului. În sfârșit, după un interval oarecare de timp, toată ceata să așează obosită pe turnul bisericii, pe coperișurile caselor sau în ramurile arborilor, întunecându-i.

De multe ori m'am uitat la dânsule. Ce unire și prietinie sinceră stăpânește în poporul cioarelor! Cum ascultă cu toatele ca de un singur glas și împart laolaltă bucuriile și durerile, binele și răul. Așa e mai ușor jugul vieții:

Dar ciorelor nici că le este urât mai apoi la olaltă. Sunt doară cele mai vorbărețe între paseri, și, ce'i mai curios, în conversația lor foarte animată, adevărată ciorovăială, se folosesc numai de monosilabe. Parc'ar fi venit din extremul orient!

Inchipuți-vă o familie de oameni, bărbat, femeie, copii, cari s'ar înțelege prin fraze abrupte ca acestea: Căârr, Văârrr, Măârr, Hhaaa, Hhaaa, Kkaaaa, Kkaaaa, cröonc, Tröonc, Sss, Sșș, sau un Eă ... Eă ,, Eă ascuțit și prelungit c'un Aa... aa... aa.: tot așa ticluit ca răspuns. Ne-ar umfla răsul pe toți. Am zice că le lipsește o doagă. — Ei bine ciorele în felul acesta

se înțeleg. Dintr'un cuvânt monosilab gutural sau nasal, modulat pe toate gamele, și cu toate inflexiunile imaginabile, își reconstruiesc în creierul lor strîmt, strîmt o frază întreagă, ghîcesc gândurile suratelor și conversația curge de minune, fără întrerupere, impuindu-ți urechile. Nu înzădar le dă și Savi numele de flecare. — Gluma la o parte. — Așa le-am auzit de nenumărate ori, și le-a'ți auzit de sigur și voi când stolurile lor negre, sute și sute umpleau copacii, cât se părea că înșiși copacii înalți rășnesc croncănit.

Bietele ciore! Au fost acuzate de a fi paseri nefolositoare, stricăcioase chiar, și a trebuit să vie veacul din urmă să le facă dreptate. Chipurile, ar strica sămănăturilor mîncând prea multe sămințe, și stricând spicile când sunt încă în lapte. Ei bine! Rörig a constatat după examen minuțios, științific, cântărind mîncarea din stomacul alor 3259 ciori și cioce, omorîte de dânsul pe vremea când sunt înspicate holdele și se recoltează bucatele, că acestea fac la an pagubă în valoare de 18,000 marce, la care adaugînd și vînatul ce'l fac ele: iepurași, puișori, oue etc., în valoare de 29,000 marce, ar rezulta o pagubă anuală de 47000 marce. Câștigul în schimb ce ni-l aduc, nimicind șoareci, insecte, larve în deosebi larvele lui *agrotis segetum*, și *agriotes segetis* este de 50,000. Ar rezulta deci un câștig de 3000 marce, va să zică o marcă de cap de cioară și ciocă, ceea ce nu'i puțin. Corbul în schimb tot după calculul lui Rörig ar aduce câștig și mai mare. A studiat 1500 indivizi și a constatat că folosul lor anual ar fi de 7000 marce. La aceleași rezultate ajunge și dl Chernel care ne recomandă de foarte folositoare *bufnița* (*Otus brachyotus*) ce ar nimici oști nesfârșite de șoareci de câmp și cloțani, *turturica*, aflînd în stomacul uneia nu mai puțin de 1932 semănțe de *Euphorbia salicifolia*; *cucul* care nimicește din cale afară multe larve și omide groase păroase, etc..

Cu un cuvânt neprețuite sunt serviciile ce ni-le fac păsările și ar trebui să le cruțăm din toate puterile. În orgolioasa Prusie s'au proscris cândva vrăbiile ca stricăcioase agriculturii. Fiecare om era dator să consemneze anual 12 vrăbii autorităților; și într'adevăr le și stîrpiră mai apoi cu toate mijloacele. După doi, trei ani băgară de seamă, că sămănăturile merg mai rău distrugându-le și mîncându-le insectele ivite în număr nespus de mare. Trebură să aducă alte vrăbii din țările vecine pentru curmarea răului. Așa pătîră și americanii cu țarcile, făcînd aceeași experiență amară.

Da! Pasărele ne sunt folositoare în toată privința. Chiar și hrană ne dau unele. Și încă ce hrană minunată, ce carne fragedă și delicată. Iar altele ne dau și penele lor ca să ne fie odihna plăcută și ușoară. Barem egoismul deci cel mai binepriciput să ne facă să fim cu cruțare față de ele și să le grijim, ca să le putem lua folosul cât mai mult, fie noi direct, fie economia, agricultura, averea noastră. Ele sunt deci o adevărată minieră de bogăție un capital viu inepușabil.

Păserile, în sfârșit, parcă au anume menirea nobilă să înveselească pe oameni; să le descrețească fruntea de griji. Bine zicea filozoful solitar Amelio, preținul lui Leopardi, că „păserile sunt în mod firesc cele mai vesele făpturi a le lumii” destinate „a înveseli și mângăia pe celelalte viețuitoare cu glasul și bucuria văzută și cunoscută din partea lor”. Las că ne învesolesc și numai prin culorile splendide ce le au, cari joacă în toate nuanțele curcubeului: gândiți-vă la păun, fasan, cucuș, ciocănitore, porumbi, granguri, papagali, colibri, pasărea paradisului, trogoni, pasărea argo. Inșă menirea lor este să ne încante mai vârtos prin glasul lor. Aceasta să referă mai ales și înainte de toate la păserile cântătoare. Din faptul dimineții până în noapte nu le mai tace gura. Fiecare păsărică își are glasul său, își are arta sa deosebită de ași mlădia vocea. Și cântă într'adevăr mereu, șiși variază tonul după anotimp. Cât de melancolică ar fi natura, moartă chiar, dacă nu s'ar auzi cântecul lor armonios! Câtă poezie nu s'ar pierde dacă n'ar fi mierla, pitulicea, privighitoarea și alți artiști, meșteri în mănuierea glasului, să însuflețească natura! S'ar perde cred toată poezia naturii. Nu mă opresc însă să accentuez în deosebi poezia glasului micilor cântărețe. Am făcut-o aiurea; citându-vă pe D'Anunzio.

* * *

Drept încheiere ași dori să fie între voi și lumea minunată a păserilor o legătură mai strânsă, o legătură de prietinie, de dragoste chiar; Cam în felul cum ne arată marele pianist Francisc Liszt preținia între Sf. Francisc și paseri în sonata: *Legenda Sf. Francisc*:

„Incepe cu un ciripit de paseri căruia îi ține izvorul vântul. Claviatura repetă vocile adânci și subțiri, se nmlădie în treburi, ciripește, țipă gungurește, apoi se topește într'un cor de glasuri ce se înalță, se prididesc, se subție și mor. Și

eață deodată se aude o frază de muștrare. E glasul lui Francisc, cuvântarea sfântului către sorioarele sale, întreruptă din din când în când de către un tril vesel. Vorbește Francisc, încet și dulce, apoi fraza devine largă și sărbătorească: stăpânește singură și suverană, pentruca încetul cu încetul să se scoboare lin.

Când sfântul reia cuvântul, glasul păsărelor răspunde în cor, se împletește cu vorbele sale; tace, reîncepe earăși, acuși cu un preludiu, acuși ca un finale, într'o împletitură splendidă de note limpezi și săltărețe. Apoi fraza devine amplă din nou, rezimându-se pe tonurile profunde: fatidică și strașnică ca o prorocie.

Oh cât de dulce începe iarăși! Pare și ea glas de cântec păsăresc!

Un tril lin un fâlfăit de voci: stolul se duce și sonata sfârșește“.

Nu putem fi cu toții sfinți Francisci, e drept. Putem însă să iubim și noi lumea paserilor, pe care însuși Dumnezeu a iubit-o așa de mult: „Uitați-vă la paserile cerului că nici nu seamănă, nici nu seceră...“ și să fim recunoscători lui Dumnezeu, că ne a dat-o să ne înveselească viața noastră pământească.

Aduceți-vă aminte de cuvintele lui La Martine: „Paserile sunt poezia cântărilor, imnul văzduhului. Dacă cineva le omoară cine va cânta deci în mijlocul creațiunii? Nu știu nimic mai trist decât împrejurarea de a întimpina sus turnul Bisericii, sub streșina coperișului căsii, sau pe nisip grădinii cuibul puștiit al unei rândunici, cintez sau privighitoarea cu găuacea micilor uoae sure sparte, aruncate pe pământ alături de puful pe care l-au fost țesut tata și mama o primăvară întreagă pentru micii lor copilași“.

Da! Ași dori să aveți nișel din dragostea față de natură a tăietorului de piatră din Sait Point, eroul cărții cu același nume a lui La Martine. Ascultați acestea două bucăți clasice:

„Ei bine! da domnul meu, când am iubit și slujit bine, după puterile mele, pe bunul Dumnezeu și pe oameni, îndrăzuire-ași să vo mărturisesc? Eu simt o gingășie nebună, ci o gingășie pe care n'o pot învinge, pentru întreg restul creațiunii, mai ales pentru toate făpturile acestea însuflețite (animate) de altă specie, cari trăiesc alături de noi pe pământ, cari văd aceeași soare, respiră același aer, beau aceeași apă, sunt alcă-

tuite din aceeași carne sub alte forme, și apar într'adevăr membri mai puțin perfecți, mai nedesăvârșit înzestrați din partea părintelui nost comun, dar în sfârșit membrii ai aceleiași familii a bunului Dumnezeu. Vreu să vorbesc de aceste dobitoace, de acești câini atât de credincioși și bune slugi, cari pentru plată de o mie ori mai mare n'ar părăsi nici odată pe stăpânul părăsit căruia-i sunt devotați; de aceste, capre de acești iezi, de aceste oi, cari urcă seara pe vârful acestei stânci ca să mă revadă revenind de departe la colibă, cari mă chiamă cași când ar pricepe că behăitul lor va zori întoarcerea mea la ele, cari să îniaptă să-mi facă sărbătoare cât ce am traversat câmpurile cultivate. și pătrund în bălăriile unde le îngădui să pască și zburde în dragă voie; de acestea păseri ce m'au văzut, micuțe de tot, fără pene, respectându-le cuiburile și făcămitându-mi pâinea pentru mamele lor hrănitore; de acestea albine, cărora le las hrana de iarnă și de la cari iau nițică miere numai pentru bolnavi; de acestea șopârle pe cari zgomotul pietrii ce răsună sub loviturile ciocanului ca un clopot, le atrage la soare, toată ziua, în jurul meu și pe cari nu le strivesc nici odată sub picioarele mele; în sfârșit de toate insectele și cele mai mici, locuitoare a frunzelor, pietrilor sau ierburilo, cărora nici când nu le fac vre-un rău, fiindcă văd în ele opera bunului Dumnezeu, pe care nu ni este îngăduit să o nimicim înzadar...

„Dar' să nu crezi domnule, că numai la aceasta să mărginește toată îngustimea minții mele; mai am multe altele. A-i crede oare, că, nemulțumit de a simți numai această gingășie și compătimire pentru dobitoacele ce se mișcă, ce simt și au un suflet după condiția lor, eu le simt și pentru acești arbori, aceste plante, acest mușchiu ce nu se mișcă, ce nu par a se gândi, dar trăesc totuș și mor acolo, în jurul meu pe pământ, și mai vârtos pentru acelea pe care le-am cunoscut, ca acestea ferige, aceste buruieni pe marginea acestor stânci, în acest ocol, de când eram mic, și mai vârtos, adăoga el cu floarea roșie și foile pline de un picur de roauă dimineața, cași când ar fi plâns cu noi în decursul nopții, și cari răsar din glia celor de demult ai noastrăi?“,

Imitați-l pe La Martine, și voiu fi mulțumit.

Ep. Dr. AL. NICOLESCU.

Raportul.

Comitetului „Reuniuni de misiuni sfinte a preoșilor din Archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș“.

Onorată adunare generală, în al 17-lea an de existență a Reuniunii noastre și în numele Domnului ne-am întrunit iarăși pentru a ne da seama de munca acestei tovarășii spirituale, depusă spre mărirea lui Dumnezeu și pentru binele poporului în vremea, ce s'a scurs dela ultima adunare generală ținută la 21 Iunie, 1921.

În 1922 comitetul nu s'a putut îngriji de adunarea generală, fiindcă avea dorința de a vede aranjată o adunare generală impunătoare, împreună cu exerciții spirituale pentru preoți. Cum însă în Seminariul teologic (singurul edificiu, în care pot fi încvartirați preoți cu astfel de ocaziuni), în vara anului trecut erau așezați elevi de la cursul de învățători, cari cari au terminat la o dată, după care nu s'a putut curăți deplin edificiul seminarial nici până la începerea anului școlar 1922/23, — adunarea generală nu s'a ținut.

Idea ținerii exercițiilor spirituale împreună cu adunarea generală ne-a preocupat și în anul curent, dar s'a abandonat mai ales fiindcă nu dispunem de veșminte de pat pentru participanții la astfel de lucrări spirituale. Nutrim însă cele mai bune nădejdi, că putându-se delătura inconvenientul acesta, în viitor membrii Reuniunii ne vor mai fi lipsiți de acest mijloc atât de important și atât de eficace pentru regenerarea și întărirea sufletească, de care noi preoții avem mai mare trebuință.

Onorată adunare generală, nu sunt nici închipuiri, nici visuri, ci triste realități nemulțumirile și tănguirile cari se ridică în timpul acesta din piepturile ca mușcate de viperă ale omenimei. Cu excepția unui număr minimal de naivi și de îmbuibaiți, toți se întreabă cu îngrijorare. Unde mergem? Cine ne va vindeca ranele, cari ne acoper?... Omenimei dornice de pace și însătate după dreptate îi răspund mulți, arătându-i drumuri pentru a ieși din marele haos și prescriindu-i doftorii pentru vindecarea ranelor. Mai ieri germanii afirmau, că ei sunt chemați să ferească lumea întreagă cu filozofia lor. Le-a urmat bolșevismul rusesc, propovăduind solidaritate și practicând cel mai neimpăcat exclusivism de clasă și cel mai odios terorism pentru fericirea oamenilor. Mai nou, materialista

Americă crede a avea misiune mesiană pentru îndreptarea situației de tot încurcată a lumii. Tot pentru binele omenirii, zice-se, se înjghebează diferite ligii: Liga națiunilor, Liga dreptului omului, Liga pentru îmbunătățirea rasei omenesci etc.

Munca acestor organizații însă nu produce pacea și fericirea, după care se sbate omenimea, fiindcă ea se referă numai la materie și nu și la ceea ce împrumută materiei valoarea: *la suflet*. Organizătoarii acestei munci nu vreau se înțeleagă, că rezultatul dorit al tuturor reformelor depinde dela marea reformă a sufletului. Aceasta o înțelege biserica cu menirea de a propovădui adevărul descoperit și de a aplica mijloacele narului pentru mântuirea oamenilor, pentru conducerea la Acela, care ne chiamă dulce pe toți: „Veniți la mine toți cei osteniți și însătați și eu vă voi odihni pe voi”. Domnul nostru Isus Hristos mai întâi a vindecat paralizatul sufletește, apoi i-a delăturat morbul trupesc, de care era cuprins.

Biserica își împlinește rolul prin mijlocirea preoților. Și fiecare preot, care-și ia în serios misiunea, se și nizuește a fi îndrumător puternic pe terenul spiritual, făcând sufletele mai bune cu viața sa, cu munca și cu toate jertfele sale, prin ce creiază și situații sociale mai fericite.

În vreme de cumplită decădere a conștiinței publice și în situații triste de desfrâu protejat uneori chiar și de lege, atunci când lipsa fricii de Dumnezeu și a iubirii dintre oameni a săpat adânci prăpastii morale, cari produc fiori și groază, ori cât de valoroase și rodnice ar fi operele de purificare ale singuraticilor preoți, totuși, pentru combaterea cu succes a dușmanilor puternici, e necesară o acțiune mai concentrată și și mai ordonată. O astfel de lucrare sunt și misiunile sfinte populare, cari mai ales pentru timpul prin care trecem, sunt o mare necesitate. Cu ocaziunea acestor praznice alese se revizuesc conștiințele de pe întreagă viața și înzistându-se cu toată puterea asupra păcatelor mari, cari nunumaiucid sufletele, ci și dejosesc și sărăcesc neamurile, se ajunge în stăpânirea virtuților celor mai vrednice de remarcat. Prin ele se ameliorează sufletele și situațiile sociale. Fiecare misiune mărește încrederea în vitalitatea bisericii și în biruința iubirii între oameni.

Alergarea poporului cu sutele și chiar cu miile la locul unde se țin misiuni sfinte, multe ori din depărtări de 15—20

klm., ascultarea cu adâncă pietate a cuvântărilor din partea poporului însetat după adevăr și dornic de înălțare sufletească, mărturisirile și cuminecările foarte numeroase, reconcilierile între frați și nenumeratele restituțiuni oculte — sunt barometrul, care indică atmosfera înaltă morală, ce se produce în suflete cu ocaziunea misiunilor populare. Din motivul acesta ținem firesc faptul îmbucurător, că tot mai adânc își taie drum în sufletele oamenilor convingerea, că misiunile sfinte sunt cele mai însemnat mijloc de viață creștinească în biserică, delăturând ele bolovanii și smulgând spinii păcatelor, tăind brazde afunde în suflete, aruncând sămânță bogată și curată și mijlocind ploaia harurilor și razele binecuvântărilor cerești.

Cu prilejul misiunilor populare, la cari am fost fericiți să participăm, de multe ori ne-am întrebat: Oare cine ar putea calcula chiar și numai foloasele materiale și sociale de pe urma misiunilor sfinte, pesupunân, că de odată s'ar putea aranja misiuni în fiecare colțișor împopulat al lumii, propovăduindu-se la acele numai ceiace s'a propovăduit totdeauna la misiunile noastre: Dumnezeu, care e iubirea și nizuindu-se fiecare preot, ca aceasta iubire, să intre triumfal în sufletele oamenilor?! O singură zi de astfel de lucrări ar contribui nespus mai mult la înfrățirea și respectarea împrumutată a oamenilor, decât toate legile și conferențele mondiale, fiindcă în acestea să făuresc numai legi, cari rămân fără valoare, dacă sufletele nu-s refăcute.

Roadele alese de pe urma misiunilor sfinte au îndemnat pe mulți frați preoți, să-le ceară pentru fiii lor sufletești, iar pre misionari, ca, neluând în seamă nici o jertfă și osteneală, să alerge cu drag ori unde au fost chemați, nizuindu-se, a propovădui în tot locul mai mult cu blândețele, cu serioșitatea, cu iubirea și cumpătul decât cu cuvântul.

Reuniunea noastră în timpul dela ultima adunare generală s'a nizuit a satisface toate cererile, ce i-sau adresat, ținând misiuni în următoarele parohii:

în anul 1921:

1. Lupșa (districtul Roșiei), din 31 Iulie — 2 August sub conducerea pâr. Ioan Moldovanu și Dr. Augustin Tatar.

2. Roșia Montană, predicând pâr. Dr. Alexandru Nicolescu și Iacob Domșa Zlagna. Misiunile aceste s'au ținut tot la terminul de mai sus.

3. Chiherul de sus (districtul Reghin), din 19—21 August, conducându-le pâr. Dr. Alexandu Rusu.

4. Şomoştelnic (districtul Iernot), din 19—21 August, purtând cuvântul pâr. Ştefan Roşianu şi Nicolae Platon Şonfalău.

5. Săbadul de câmpie (Voiniceni, districtul Mureş), din 26—28 August, având de conducători pe pâr. Dr. Izidor Marcu şi Dr. Alexandru Rusu.

6. Bucium (districtul Almaş), din 26—28 August, conduse de pâr. Dr. Ioan Bălan.

7. Coruş (districtul Cluj), 26—28 August, predicând pâr. Ştefan Roşianu şi Petru Simu, Cluj.

8. Sântioana de Mures (districtul Reghin), din 17—19 Decemvrie, predicând Dr. Augustin Tatar.

In anul 1922 :

1. Nandra (diitricitul. Mureş-Uioara), din 7—9 Aprilie, predicatori au fost pâr. Dr. Ioan Sâmpăleanu şi Iuliu Căpâlneanu (Vereşmort).

2. Vad (districtul Făgăraş), din 7—9 Aprilie predicând pâr. Dr. Alexandru Rusu.

3. Racoviţa (districtul Arpaş), din 4—5 Iunie sub conducerea pâr. D. Ioan Bălan.

4. Feisa (districtul Biia), din 10—11 Iunie, predicând pâr. Ştefan Roşianu. Acestea s'au ținut în legătură cu Tridul de rugăciuni, prescrise din prilejul aniversării tricentenare a Propagandei. Tot din acel prilej s'a ținut în 17 Iunie la

5. Biia o recolecție spirituală din partea pâr. Roşianu.

6. Tirimia mare (districtul Mureş), din 25—28 August, predicând pâr. Ştefan Roşianu.

7. Şeulia română (districtul Iernot) din 26—28 August, predicând pâr. Dr. Izidor Marcu.

8. Biia din 17—19 Decemvrie, sub conducerea pâr. Dr. Augustin Tatar.

In anul 1923.

1. Tiur (districtul Blaj), din 17—20 Martie, predicând. pâr. Dr. Alexandru Rusu şi Dr. Ioan Coltor.

2. Giuluş (dristicitul Iernot), din 29 Martie — 1 Aprilie sub conducerea pâr. Ştefan Roşianu şi Iuliu Căpâlneanu.

3. Turda, în ambele biserici din 29 Martie — 1 Aprilie conduse de pâr. Dr. Ioan Sâmpălean şi Dr. Ioan Coltor. Tot

atunci pâr. Dr. Ioan Coltor a ținut exerciții spirituale pentru elevii dela liceu și pentru fetele dela școala medie de acolo.

4. Orlat (districtul Sibiiu), din 26—29) Maiu sub conducerea pâr. Dr. Ioan Bălan și Dr. Ioan Coltor.

5. Sâncel (districtul Biia), din 6—8 Iulie, predicând pâr. prelat papal Dr. Izidor Marcu.

6. Zaul de Câmpie (districtul Pogăceaua), din 6—8 Iulie, predicând pâr. Dr. Ioan Sâmpăleanu și Dr. Ioan Coltor.

7. Șilea maghiară (districtul Sânmărtin), din 6—8 Iulie, conduse de pâr. Iuliu Căpălneanu și Dr. Augustin Tatar.

8. Bicalat (districtul Indol), din 6—8 Iulie, predicând Dr. Ioan Bălan și Dr. Vasile Cerghizanu, Turda.

9. Șeulia română (districtul Iernot), din 18—20 August, conduse de pâr. Dr. Ioan Coltor.

10. Tăureni (districtul Ludoș) din 25—28 August, conduse de pâr. Dr. Ioan Sâmpăleanu și Dr. Ioan Coltor.

11. Mărgău (districtul Morlaca), din 25—28 August, predicând pâr. Dr. Ioan Bălan și Dr. Vasile Cerghizanu.

12. Hundorf (districtul Ibașfalău), din 25—28 August, conducându-le pâr. Ștefan Roșianu și Octavian Popa, Făgăraș. Cu aceeaș ocaziune s'a ținut și o recolecție sufletească de aceeași preoți în.

13. Zagăr (districtul Ibașfalău).

14. Șincai (districtul Mureș), din 8—11 Septemvrie, predicând pâr. Ștefan Roșianu și Iuliu Căpălneanu.

Dintre cei ce au obosit la misiuni s'au amintit puțini. Cei mai mulți preoți, cari au celebrat și au ascultat mărturisirile sacramețe și mai ales cari ne-au primit cu toată căldura și cu însemnate jertfe în casele lor au rămas nenumiți deși merită toată recunoștința mai ales, că e o adevărată mângăere și mare fericire a afla oameni, cari lucrează altruistic în un timp când atâtea suflete sunt fără ideale. De altfel nu aceasta este răsplata misionarilor ci conștiința, că au săvârșit lucruri mari, cum și dragostea și pietatea cu cari sunt ascultați și în special cu cari se apropia mulțimea de altar în orice timp al anului s'ar ținea misiunile.

Cereri pentru misiuni mai avem dela Chimitelnic, Calvaser, Nirașteu, Mischiu, Fildul de mijloc și Vișag.

Cele mai multe misiuni au fost mari praznice spirituale nu numai pentru parohiile, în cari s'au ținut, ci și pentru multe altele din vecinătatea acelora. N'au fost rari cazurile,

că participanții din parohiile din apropiere au alergat la misiuni în procesiuni sfinte, curățind aerul de atâtea ori contaminat de păcate cu rugăciunile și cântările lor, pregătindu-se în forma aceasta pentru baia spirituală, pentru premenirea și întărirea sufletească. Singur atotștiutorul Dumnezeu ne-ar putea spune binele de pe urma activității și a acestor apostoli anonimi.

*

Aglomerându-se poporul în mare număr la astfel de praznice, bisericile satelor noastre s'au dovedit în multe locuri de tot neîncăpătoare. Imprejurarea aceasta a necesitat adese vestirea cuvântului divin sub ceriul liber. Tot sub ceriul liber s'a celebrat și sfintele liturghii, — în unele locuri două sfinte liturghii la acelaș altar, dându-se pentru aceasta facultate, odată pentru totdeauna, din partea P. V. Ordinariat arhiepiscopesc.

*

Comitetul Reuniunii cu bucurie încreștează în acest raport faptul, că fostul nostru prezident pâr. Dr. Alexandru Nicolescu, spre mângăierea și mulțumirea întregii noastre biserici, a fost ridicat pe treapta înaltă a episcopiei, iară membrii: Dr. Iuliu Florian și Dr. Alexandru Rusu a fost aleși canonici. Le dorim succese mari în noauăle câmpuri de activitate, atât de înrudite cu tereul de muncă al Reuniunii noastre.

În analele tovărășiei noastre avem durerea să înregistrăm însă și pierderi. Așa am pierdut pe cucernicul nostru vice-prezident Iosif Lita — Hususău, pe pâr. Valeriu Comșa — Făgăraș, Octavian Florian — Sânger, Aurel Marcu — Cut, Ioan Nossă — Bogdana și Gheorghe Tulbure — Fildul de sus, toți frați buni ai noștri, cari au voit și s'au nizuit a fi tot atâtea lumini aprinse în mijloocul poporului, pentru care au trăit.

*

Membrii reuniunii sunt 203, dintre cari fondatori 8, pe viața 24, iar ordinari 17. Ne învesește avizul mai recent, că în protopopiatele: Almaș, Indol, Ludoș și Mureș s'au luat hotărâri de a intra fiecare preot ca membru în sinul Reuniunii.

Considerând ordinul Nr. 2761 din 1923, în care I. P. S. Metropolitul invită prin protopopi pe toți preoții să sprijinească cu toată căldura cauza misiunilor, cu dreptul sperăm, că în curând nu va mai fi nici un preot ne înregimentat în această instituțiune. de o capitală importanță.

*

Avea Reuniunii, la 30 Iunie a. c. se cifra la 16, 946 Lei 75 bani: bani gata Lei 6'05, iar depuși la Patria cu libelul Nr. 2494 Lei 16,940'70 bani.

Ne ținem de plăcută datorință a remarca ajutorul bănesc de Lei 10,000 primit dela dl Ministru al Cultelor. Credem, că din multe subvenții date din visteria statului, aceasta a fost una dintre acele, cari au fructificat mai bogat, folosindu-se spre indemnuri pentru dragoste creștinească, pentru muncă și pentru alipirea de patria comună. Tot aici însemnam cu recunoștință și colecta de Lei 616 făcută de pâr. Ioan Roman în parohia Sântana de Mureș.

*

Din viața Reuniunii noastre mai amintim și următoarele:

a) Comitetul ales în adunarea generală dela 21 Iunie, 1921 s'a constituit în ședința dela 24 Iunie, 1921, alegând de viceprezident pe pâr Iosif Lita protopop, de secretar pe pâr. canonic Dr. Ioan Bălan, iar de cassar pe pâr. profesor Ioan Moldovanu. Înălțat fiind președintele, pâr. Dr. Alexandru Nicolescu, la demitatea de episcop, în locul devenit vacant P. V. ordinarat, cu datul 30 Mai 1922, a numit pe pâr. Ștefan Roșianu. Acesta demisionând, la 17 Iunie, 1922 a fost numit președinte pâr. Dr. Ioan Bălan.

b) Statutele modificate în adunarea generală din 21 Iunie 1921 au obținut aprobare consitorială cu Nr 2826 1922.

*

Intre preocupările comiterului a fost și chestiunea unei apropieri și înțelegeri între noi și reuniunile similare din diecezele sufragane, pentru a conlucra cu puteri unite și cât mai intenziv pentru scopul comun, ce ni l-am fixat, și mai ales pentru a pune, în lucrare toate puterile în locurile unde primejdia sufletească e mai mare și lupta mai grea. Dorim, ca aceste gănguri să se realizeze.

* * *

Pe drumul bătut de veacuri pe aiurea cu incalculabile foloase, iar la noi abia de 20 de ani, ajutându-ne Domnul, vom merge înainte cu hotărâre nestrămutată, dorind, ca toate ostenețele și jertfele, ce se fac și toată lumina și căldura, ce se împrăștie la misiuni, să servească unui singur scop: mării lui Dumnezeu și mântuirii sufletelor, pentruca să se poată veseli prietenii și să aibă ce admira contrarii.

*

În urmă Vă rugăm: să exmițeți 2 comisiuni pentru censurarea raportului general și al cassarului, 2. Adunarea să-și exprime durerea pentru pierderea membrilor repausați, 3. Să aproabe darea de seamă a comitetului și raportul cassarului și 4. să aleagă 2 membrii în comitet.

Blaj din ședința comitetului Reuniunii de misiuni sfinte, ținută în 18 Septembrie 1923.

Dr. Ioan Bălan
președinte.

Ștefan Roșianu
secretar int.

Insemnări.

† Cardinalul Nicola Marini a murit în 27 Iulie 1923, după o boală scurtă, în vârstă de 80 de ani. Activitatea lui literară e frumos tratată în lucrarea „L'opera dottrinale dell' Ecc-mo Card. Marini“ de Ubaldo Mannucci și în unicul număr seos cu acel prilej de colaboratorii revistei „Bessarione“. El a fost cel mai activ pionier al studiului Europei Orientale. Cei 26 ani ai revistei „Bessarione“, fondată, condusă și susținută de el cu mari sacrificii e o mină bogată de studii, notițe și informații asupra tuturor țărilor ortodoxe. Elenist distins, el și-a făcut nume neperitor prin studiile sale clasice și bizantine. Iubia sincer Rusia și lucra cu zel pentru convertirea ei la catolicism. Lui se datorește și ideia fondării Institutului Oriental al Sf. Părinte din Roma, pentru care visa un frumos viitor. Numele lui va rămânea celebru între cei ce muncesc în câmpul steril și spinos al unirii bisericilor. Când a fost înălțat la demnitatea de cardinal Silvio Giuseppe Mercati i-a dedicat acest vers latinesc:

„Hoc votum Christi est, unum quo fiat ovile;

Unus sub Christo pastor ovile regat“.

(Asta-i dorința lui Crist să fie o singură turmă

Și-un păstor al lui Crist s'o stăpâniască singur)

El poate să-i serviască și ca epitaful cel mai potrivit.

(ig.)

*

Nunțiul Marmaggi la Praga, prezentându-și scrisorile de acreditare președintelui republicii cehoslovace, zice, între altele: „Din momentul când întru oficial în exercițiul mandatului atât de important și de scump inimei mele, țin să

arăt că încrederea ce mă animează e foarte mare: întâiu fiindcă ea se razimă pe Dumnezeu care este Atotputința și Bunătatea nesfârșită; apoi fiindcă ea e întărită de binecuvântarea Părintelui comun al credincioșilor, care nutrește în inima sa o solitudine cu totul particulară pentru iubiții săi fii cehoslovaci; în sfârșit fiindcă ea e susținută de asemenea prin înalta idee ce mi-am format de această țară care este patria seculară a unui popor din cele mai bine înzestrate și înaintate și care posedă mai departe tradițiuni glorioase și legături mai mult decât milenare de apostolie, de credință și de civilizațiune cu Roma creștină“.

Răspunzând președintele republicei *Th. G. Massaryk*, între altele, a spus: „Monsignore, ați binevoit a vorbi de buna înțelegere cetățenească și religioasă. A fost totdeauna adâncă mea convingere că viața indivizilor ca și aceea a popoarelor trebuie să se întemeieze pe o bază religioasă și morală. Puteți fi asigurați că guvernul republicei nu va omite nimic pentru a conlucra în acest sens cu Excelența Voastră“. (xy.)

*

M. Theodorian-Carada, *Norocul lui Iani*, Roman. Editura Gutenberg 1921. Format 16°, pagini 216, prețul 8 Lei 50 bani, și *Stingher*, Roman. București, tipogr. Gutenberg 1923. Format 16°, pag. 179, preț 15 Lei.

Precum știu de bună seamă cetitorii acestei reviste, d. M. Th.—C. e nu numai un savant canonist, un erudit istoriograf și bun apologet, ci și un povestitor de seamă. În coloanele acestei reviste s'a vorbit despre romanul d-sale din viața unei călugărițe Sofia. — În aceste două romane, care vor fi urmate în curând de un al treilea, d-sa abordează chestiuni sociale Iani, eroul romanului dintâi, e un abil negustor dela 1848, care face practică negustorească în prăvălia lui Tămădău, unul din negustorii aceia inimoși cari întrețineau cu banii lor propaganda națională în străinătate prin exilații noștri de atunci. Ridicat la rangul boeriei, el își face legături frumoase cu toate cercurile conducătoare. Casa și masa lui sunt deschise oricărui Român cum se cade... Totuș când e vorba să-și căsătoriască fiica, Anica, el preferă de ginere pe băiatul din prăvălie, pe Iani, altor boeri scăpătați. Acesta e norocul lui Iani. În jurul acestui eveniment sunt grupate o mulțime de episoade din cele mai interesante. Chefuri și discuții prietenești până noaptea târziu; aventuri galante cu

frumusețea de față care este Marghiolița și care văzându-se înșelată se sinucide; etc. E și un tip de dascăl ardelean, fiu al Blajului, Tiberiu Ciută, care se ilustrează nu numai prin fanatismul său latin și roman, ci și prin neîngrijirea exteriorului său. Observăm în treacăt că distinsul autor e, poate, cel mai chemat să înfățișeze într'o povestire amplă, de o vastă concepție istorică și socială, un adevărat erou creștin și român, fiu al Blajului sau al altui centru românesc și creștinesc, căruia să nu i-se poată reproșa: Du-te la croitor, schimbă-ți cismarul și radete mai des (pag. 140), ci să poată servi ca ideal vrednic de urmat pentru toată suflarea românească. Cu mijloacele artistice de care, incontestabil, dispune autorul ne poate da romanul mult așteptat. Pentru aceasta e însă nevoie să abandoneze descripțiile și peripețiile prea amănunțite atât din întâiul, cât și mai ales din al doilea roman (Stingher), care arată în toată golătatea lor lipsa de scrupule morale a acelor suflete ce trec prin lume „pline de vieață și setoase de a goli până la fund cupa plăcerilor” fără de a ridica vreodată ochii la cer. Astfel de apariții pot stârni cel mult compătimirea, dar nu interesul și preocuparea noastră superioară. (Ixigrec).

*

Săptămâna academică tomistică se ține la Roma în zilele de 18—25 Noemvrie 1923, când se împlinesc 600 ani dela moartea Sf. Toma de Aquino, la îndemnul Stântului Părinte, dar cu îngrijirea Academiei Romane a Sf. Toma. În fiecare zi se va ceti într'o ședință publică vre-o disertație despre vieața sau doctrina „Ingerescului doctor”, datorită: Em. Sale Card. L. Billot, E. S. Card. C. Laurenti, I. P. S. S. H. Mazzella, arhiepiscop, P. S. S. L. Eijo y Garay episcop, S. Deploige președintele institutului filosofic din Louvain, M. Grabmann, prof. univ. Múnster, Rev. P. M. Cordovani O. P. prof. univ. Milano și I. Maritain prof. univ. Paris. Afară de acestea, cel puțin în câteva zile ale săptămânii, membrii academiei vor ținea și alte ședințe, la cari vor fi invitați și alți profesori și doctori prezenți în Roma, unde se va discuta despre modul cum se poate desvolta și adopta doctrina tomistă la necesitățile timpului nostru. Sfântul Părinte a binevoit a permite ca ultima ședință a acestei academii să se țină sub președinția lui, în palatele Vaticanului. (xy.)

Rubrica Homiletică.

Predică pe Duminica V-a după I. Sf. Cruci.

„Fiule, adă-ți aminte că ai primit celea bune ale tale în viața ta, și Lazar asemenea cele rele; deci acum acesta aici se mângăie, iar tu te chinuești“. Luca XVI. 24.

Bogații și săracii formează două tabere contrare, așa cum îi pune și sf. Evanghelie de azi față în față, reprezentați prin câte o singură persoană. Cei dintâi s'au purtat totdeauna cu dispreț față de cei din urmă, în schimb în inimele săracimei a colcăit neîncetat ura și dorul de răsbunare față de cei bogați. Niciând însă legăturile dintre acestea două clase n'au fost atât de încordate ca în vremea de acum, când bogații simțesc cum le fuge pământul de sub picioare, iar săracimea se teme să nu scape și de data asta din mână prilejul de a ajunge la izbândă. O și dacă ar cerca toți să pătrundă cât mai adânc învățătura sf. evanghelii de azi care îți vine să crezi că e scrisă mai mult pentru zilele noastre decât pentru timpul când a predicat-o Isus, — cum și-ar arunca departe cei doi vrășmași armele urei și disprețului și cum s'ar încheaga omenimea întreagă în familia fericită a unei dulci frățietăți. Căci sf. evanghelie de azi ne descopere un adevăr pe cât de mângăitor pentru săraci pe atât de înfricoșat pentru bogați, promițându-le unora fericire veșnică în schimbul suferințelor trecătoare din lumea aceasta, iar pe cei bogați amenințându-i cu răsunetul disperat al vaietului aceluia nefericit, care va striga până la capetul veșniciei: »Mă chinuesc în văpaia aceasta«.

Vezi și azi câte un bogat, imbrăcat în haine scumpe ca în „porfiră și vison«, care după ce »se veșelește în toate zilele luminat« trântit în fundul unei călese sclipitoare, plutește legănat prin mulțimea trecătorilor, fără să arunce o singură privire la atâția Lazari săraci, cari au lipsă de ajutorul lui. Aceștia nu țin pe masă sf. Scriptură, de învățătura căreia fug, nici nu intră în biserică, deoarece învățătura muștrătoare a sf. evanghelii le face rău: la ce-i așteaptă după moarte, ei nu se

gândesc. Lumea li socotește de fericiți, ba unii chiar punându-i în fața judecării lui Dumnezeu, li socotesc de nevinovați, zicând despre ei că: »binele-i a lor și pe lumea asta și la bine vor ajunge și pe cealaltă lume«. Ba cearcă să-și dovedească spusele: Cei bogați — zic ei — nu-și fac păcate, căci având ce le trebuie, nu lăcomesc la ce-i al altuia, nu fură; neavând necazuri, nu se mânie, nu suduie, nu se sfădesc și alte păcate, la cari cel sărac, lipsit și năcăjit e expus în tot momentul.

Ei, dar judecățile lui Dumnezeu nu-s ca judecățile lumii: Sf. evanghelie de azi de aceea ne desvălește un oolț al iadului, ca să ne arete un om, despre care noi nici decum n'am fi crezut să fie acolo, și iarăș ne arată c'a dobândit fericirea cerească un cerșitor, căruia noi în lumea aceasta nu i-am dat nici o însemnătate.

Dumnezeu nu iubeste pe cei bogați, fiindcă bogății nu-l iubesc pe Dumnezeu și nu se tem de el. Dumnezeu lor e averea, în ea cred, averii își închină ei toată viața, căci numai dela ea își așteaptă fericirea. Sufletul lor în mijlocul desfătărilor e ca firul de grâu crescut în mijlocul buruienilor. Și nici vreo năpastă ce ar da peste cel bogat, nu-l face să-și ridice ochii spre cer și să se teamă de mânia lui Dumnezeu. Căci dacă o secetă li uscă țarina, ori o prăpăstie cu ghiață îi zdrobește recoalta unui an, el are rezerve din anii trecuți, așa că lipsa nu-l silește să cerșască mila lui Dumnezeu. Precum norul acopere soarele, așa ascunde averea pe Dumnezeu dinaintea ochilor celui bogat.

El nu știe nici de iubirea ee e dator să o poarte față de aproapele său. În supușii săi nu-și vede semenii săi, ci numai niște unelte cu ajutorul cărora își susține și mărește bogăția, deaceea li prețuește numai după puterea lor de muncă și după câștigul ce-l poate trage pe urma lor. El care șede în căldura domoakă a unui palat mareț, nu se sinchisește de loc, dacă în vecini, copii nevinovați își sleesc fragedele puteri în asprimea frigului de iarnă a unui bordeiu dărăpănat. El care ține îngrămădite în hambare bucate pe ani înainte, nu vrea să știe că sunt atâtea familii, cărora nu li-e asigurată hrana nici pe ziua de mâine.

Iată icoana bogatului din sf. evanghelie de azi, despre care nu ne pomenește Isus să fi făcut vreun păcat mare. El nu și-a mănjit mâinile în sânge nevinovat, despre el nu se spune să fi neîndreptățit pe văduve și orfani, trăgându-le din plată, nici că ar fi fost un om cu năravuri stricate. Într'adevăr, ce lipsă era, ca sf. evanghelie să ne arete muncindu-se în focul de veci un om cu păcate grele, despre cari știm că duc acolo. Știm noi bine că preacurvarii, necredincioșii furii nu vor intra în împărăția lui Dumnezeu; aproape pe fiecare pagină a sf. scripturi putem citi amenințări cu pedepsele, ce-i așteaptă pe aceștia. Dacă sf. evanghelie de azi ne arată chinându-se un om în muncile locului de veci, aceasta o face ca să ne învețe că *ce mare păcat e să nu faci binele ce ești dator să-l faci, fiindcă îl poți face*. Iată pe scurt cauza osândei aceluia bogat.

Pentru ca un om să se mântuiască, trebuie ca viața lui să se asemene cu viața lui Isus Hristos, care nu s'a mărginit numai la aceea, că păcat nu s'a atins de sufletul lui, ci a fost înșasi virtutea întrupată.

El a fost blând și smerit cu inima, s'a rugat pentru inimiile săi, a osândit plăcerile lumii, averile, onorurile, rangurile, și-a purtat crucea cu drag dela cel dintâiu până la cel din urmă moment al vieții. Un bogat poate-l urma pe Isus mergând pe calea aceasta? Poate-l iubi un bogat pe Dumnezeu și pe aproapele său așa de mult, încât — urmând calea evangheliei, care învață că având de mâncare și îmbrăcăminte, cu acestea îndestuliți să fiți — să se socotească pe sine nu de stăpân ci numai de îngrijitor, administrator al averii sale, și tot prisosul să-l socotească de avere a săracilor, la care aceștia au tot dreptul, ca frați mai nici ai lui și ca fii ai aceluiaș părinte? Nu, un bogat nu vrea să știe de toate acestea și pentru aceea va sta în veci adevărul că mai ușor va trece o funie de corabie prin urechile acului, decât bogatul să intre în împărăția lui Dumnezeu.

Altul e însă sufletul celui sărac. În mijlocul necazurilor, în cari se sbate, simte că numai bunul Dumnezeu îi poate ajuta. Se roagă cu foc Aceluia, dela care își așteaptă mântuirea, și se teme să-l supere, ca

nu cumva să-și descarce mânia asupra lui. Binere de care se bucură uneori, știe că Dumnezeu i-l-a trimis, deaceea îi mulțumește, iar când dă vreun necaz deosebit de mare peste el, se gândește oă oare aceasta e o bătaie pentru vreun păcat, ce l-a făcut ori e numai o încercare a credinții lui. Pentru tot ce primește de sus, el își pleacă capul înaintea celui Preainalt, mulțumindu-i pentru binele de care se împărtășește, și lăsându-se în voia lui, când îl cercă necazul.

Milă și compătimire simple cel sărac față de aproapele său, când îl vede ajuns la necaz. El știe ce-i suferința, căci i-a gustat amarul de atâtea ori, și când îl vede pe altul chinându-se, i-se face milă de el, se gândește că și el poate ajunge între aceleași împrejurări, ori chiar a trecut prin aceleași încercări, de aceea nu pregetă a-i întinde mâna de ajutor cu toată bunăvoința aproapelui său lipsit și năcăjit.

Faptele celui sărac sunt conduse mai totdeauna de iubirea lui Dumnezeu și a aproapelui, iată pentru ce Isus Hristos s'a numit pe sine prietinel săracilor, și le-a făgăduit acestora moștenirea sa.

Față de bogatul din sf. evanghelie de azi, noi toți ne putem socoti de săraci, și deaceea simțim o deosebită mângâiere, văzând că Isus încă îi osândește pe aceia, de cari nici noauă nu ne prea place, și când ni-se spune, că noi suntem așa de aproape de mântuire. Dar să nu ne înșelăm pe noi înșine. E drept că Lazar a ajuns la fericire, dar oare suntem noi sufletește ca Lazar, ori doară săraci fiind, totuș sufletul nostru e purtat de aceleași gânduri și dorinți ca și al bogatului? Iată întrebarea ce trebuie să ne pună pe gânduri. Lazar era sărac, un cerșitor, bolnav plin de bube, că și câinii venind, lingeau bubele lui. Ne înfioarăm și la gândul, că ar putea ajunge careva dintre noi în starea lui. Și toate acestea pedepse le-a trimis Dumnezeu asupra lui fără să fi fost vinovat de ceva. El nu purta vina sărăciei și boalei lui. Cu toate acestea nici când n'a murmurat în contra lui Dumnezeu, care l-a supus la încercări atât de grele, nu și-a urât viața, ci așa chinută cum era, a primit-o ca un dar dela Dumnezeu, pe care e dator să

o trăească până în capet. Oare așa suntem și noi? Când Dumnezeu ne cercă cu vreo pedeapsă nu cârtim împotriva dreptății Lui? Prin sudălmii nu-i aruncăm în față cuvinte de ocară, chiar și pentru niște mici neplăceri, peste cari dăm din întâmplare? Ne lăsăm noi cu totul în voia Lui, până acolo, încât să ne simțim mângăiați, chiar și când trimite pe capul nostru vreo pedeapsă mai mare? Dacă le împlinim acestea, atunci putem zice despre noi, că semănăm cu Lazar, altcum nu. Mai departe Lazar n'avea nici casă, unde să șadă, ci zăcea înaintea ușii bogatului n'avea ce să mănce și poftea să se sature din sfărmiturile, ce cădeau depe masa lui și nu i-le da nici acelea. Cum toate acestea în sufletul lui Lazar nu s'a născut nici un simțământ de ură față de acel bogat, și nici un dor de răsbunare nu i-a pătat sufletul. Nici un cuvânt de blăstem nu s'a desprins de pe buzele lui prin care să cheme mânia cerului peste capul acelui om nesimțitor. Nu, căci avea atâta umilință în sufletul său, încât nici prin gând nu-i trecea că acel bogat ar avea ceva datorințe omenești față de un om atât de neînsemnat, cum se socotea el. Oare semănăm noi și în punctul acesta cu Lazar? Durere, trebuie să constatăm că nu semănăm. Ar trebui înainte de toate să mulțumim lui Dumnezeu că nu suntem în o stare atât de tristă ca Lazar, deci nu suntem avizați de loc ori aproape de loc la mila celui bogat. În schimb însă cel bogat e ca un ghimpe în ochii multora dintre noi. Lăcomia după averea lui și dorul de răsbunare îi duce pe unii până acolo, încât îți spun verde în față, că de-ar veni vremuri de neorânduială în țară, ca să-și facă ei dreptate după a lor minte și inimă. Așa era Lazar la suflet? Numai din vorbele noastre să ne judecăm! Iată dară că unii dintre noi, săraci fiind în averi pământești, sunt tot așa de negri la suflet, că și bogatul ce se îmbuibă în desfătări lumesti. Având sufletul plin de dorințe după averi și plăceri pământești, ajungem la aceeaș osândă, ori suntem bogați ori săraci, căci Dumnezeu caută numai la sufletul omului și precum un bogat se poate mântui, dacă-și întrebuintează averile după voia lui Dumnezeu, tot așa se poate osândi cel sărac, dacă sufletul lui e plin de lăcomie și de dorințe nesăbuite.

Bogați și săraci, lăsați să pătrundă adânc în sufletele voastre înțelesul sf. evanghelii de azi. Înțelegeți odată că averea rău întrebuințată vă duce la perire și voi săracilor de ce o doriți aceasta cu atâta râvnă, când știți că-i împreună cu primejdia morții sufletești? Străduiți-vă să îndulciți cu prisosul averilor voastre amarul zilelor celor prigoniți de soartă și voi săracilor, nu vă zădărniciți prin nerăbdarea voastră truda crucii acestei vieți, de care și așa nu puteți scăpa, dar care purtată cu umilință, vă duce la atâta noroc și fericire. Luați-vă ochii dela tot ce-i pământesc și vi-i înălțați la ceriu, așteptând ca focul dragostii de Dumnezeu să contopească sufletele tuturor într'un singur suflet mare al omenimei întregi, căci atunci prăbușindu-se de sine păretele despărțitor, de fapt nu va mai fi deosebire între bogați și săraci. Amin.

I. C.

Predică pe Duminica VII după Înălțarea sf. Cruci.

»Nebune, în noaptea aceasta îți vor cere sufletul și toate aceste ale cui vor fi?«

Isus Hristos în diferite rânduri ne arată că averile pământești sunt primejdioase pentru mântuirea sufletului. Așa despre tinărul, care altcum ar fi dorit să ajungă în împărăția lui Dumnezeu și care în viața lui a ținut poruncile, dar nu s'a putut hotărî să-și împartă averea între săraci și să-l urmeze pe Isus, a zis: »Adevăr zic vouă că mai ușor trece funia de corabie prin urechile acului, decât bogatul să intre în împărăția lui Dumnezeu. »Altă dată sf. evanghelie ne povestește despre un bogat, care se desfăta în toate zilele luminat, fără a avea milă de bietul Lazar că după moarte a ajuns în focul de veci. Iar astăzi sf. evanghelie ne spune despre alt bogat, care nici n'a apucat să se desfăteze de roadele îmbelșugate ale țărinei sale, ci numai și-a pus în gând să se odihnească, să mănecă să beie și să se veselească, și Dumnezeu numindu-l »nebun« i-a adus aminte că ce-l așteaptă pe lumea cealaltă. Pentru aceea însă să nu

credeți ca toți bogații se osândesc, precum nici aceea că toți săracii ajung la fericirea de veci, ci ca să aveți o pildă cum își poate face omul bogat din averea sa mijloace de mântuire, voui înfațișa viața sfântă a unui episcop care pusă în fața bogaților amintiți, va străluci mai bine lumina învățaturii sfintei evanghelii. Nu peste mult se vor împlini 160 de ani dela moartea unui mare și cuvios episcop al Blajului, cu numele Petru Pavel Aron de Bistra. Osămintele lui zac în cripta din curtea metropolitană. La înmormântarea lui s'au arătat semne minunate, prin cari Dumnezeu a vrut să aducă oamenilor la cunoștință că repausatul e primit în ceriu în șirul sfinților săi: Corpul lui opt zile dearându-l înainte de înmormântare, ba chiar și după aceea mai multă vreme s'a aflat că n'a înțepenit, nici n'a trecut în putrejune, iar icoana Maicei Domnului, căreia el și-a închinat întreagă, viața aflătoare la ușa împărătească a bisericii curții episcopoești, la moartea lui a lăcrimat.

Iată ce spune despre acest episcop sfânt un învățat călugăr de pe vremuri în graiul cărților bătrâne: »Când a fost Aron aproape de moarte, s'a descins de brăul de fier, ce în unsprezece ani, până ce a fost episcop, l-a purtat pe pielea goală peste mijloc și la mâni dinsus de coate. Acest episcop a petrecut o viață sfântă, a fost om postelnic, îndurat, bisericos și înfrăuat. Mătânile celea scrise în posturi toate, și afară de acelea și altele, făcea noaptea, cât dejetele lui pururea se cunoșteau de mătânii«. Pentru aceea conducătorii bisericii noastre se străduesc astăzi, ca numele acelu episcop să treacă în șirul sfinților recunoscuți de biserică întreagă.

Acest episcop sfânt ne învață prin însaș pilda vieții sale cum să-și întrebuințeze bogați averile ca prin acelea să ajungă la fericirea de veci. Viața lui e tocmai contrară gândurilor nebune ale bogatului din sf. evadghelie de azi.

El, ca oricare episcop trebuia să umble îmbrăcat în haine scumpe, căci rangul lui o cere aceasta. Podoaba hainelor lui însă nu-l făcea să fie îngâmfat, căci pe sub ele încins peste mijloc purta un brâu lat de zale ce-l înghimpau nefincetat, făcându-l să fie mai smerit decât cel mai de rând om, îmbrăcat în haine aspre, ce mai mult îl chinuesc, decât îl apără în contra schimbărilor vremii. Din fiu de preot, ce era, din Munții apusenii ajuns în belșugul averilor vlădicești n'a zis ca bogatul din sf. evanghelie de azi: »Suflete, ai multe bunăță-ți strănse pe mulți ani: odihnește-te, mănăcă bea și te veselește«, ci viața lui a fost

un șir de zile de post și de ajun, nutrindu-se atât de sărăcios ca un smerit muncitor de pământ, trăgându-și din hrana trupească, pentru ca să dea hrană sufletească fiilor neamului nostru. Școlile Blajului pe cari el le-a deschis sunt documente grăitoare despre asprimea vieții acestui sfânt episcop, și câte 300 de harnici școlari, care-și adăpau sufletele însetrate din lumina aceluia izvor de știință, își primeau totodată și hrana trupească din ceace el își trăgea dela gură. Trecuți pe lumea cealaltă sigur că pe veci îi vor cânta faptele marelui lor binefăcător, care și dincolo de mormânt strălucește de pe culmea unei mări cerești. Din postul și ajunul lui s'au încheșat pereții aceluia zidiri, ce stă și astăzi în marginea de răsărit a curții metropolitane, și care, seminar fiind pe vremuri, an de an răspândea preoți luminați și cu inimă pe satele de iobăgii ale Ardealului, binevestind oropsitului nostru neam nădejdea unui viitor de aur. Tot în aceea clădire a așezat o tipografie a cărei uruit de roți însemna începutul zurăitului de lanțuri ce aveau să cadă de pe brațele neamului nostru de iobăgie, care se deștepta la zorile frumoase ale științei de carte izbăvitoare. Pe lângă aceea, în câte biserici mărețe zidite pe cheltuiala lui se aduce laudă lui Dumnezeu până în ziua de azi. Câți săraci, văduve și orfani vor fi avut să-i mulțumească pentru dărnicia lui, fără să se mai încresteze undeva, decât în cartea veșniciei. Pe când bogatul din sf. Evanghelie de azi ajuns la mari bunătăți zicea: „mâncă, bea și te veselește“ pe atunci acest sfânt episcop zicea: „Suflete al meu, din averile ce ți le-a dat bunul Dumnezeu să faci așezăminte, cari să ridice starea sufletească a credincioșilor, și cari să servească la preamărirea lui Dumnezeu și să delătore lipsurile celor necăjiți: de averile tale să te folosești așa, ca și când din acelea nimic n'ar fi al tău.“

Istovitu-și-a mintea cu gândiri adânci prinse în cărți mari bisericești pentru cercetarea adevărurilor sfinte, veghiat-a nopți dearândul cercând drumul mântuirii neamului și bisericii noastre, înfrânatu-și-a trupul cu mătâniile dese ce le făcea noaptea „cât degetele lui pururea se cunoșteau de mătâniile“. În sfârșit osteneala prea mare cu cercetarea celor mai depărtate colțuri ale țării locuite de români, ca să întărească credința în sufletele șovăelnice, într'o vreme când ispita lăpădării de lege îmbrăcată în altă haină era tot așa de mare ca și acum — i-au adus prea curând sfârșitul. Pe când bogatul din evanghelie

zicea: suflète, ai multe bunătați »odihnește-te“ acum, pe atunci pentru acest episcop chiar din contră, averea era un izvor de îndemnuri pentru muncă spirituală și trupească neîntreruptă, ca aceea câștigată odată să-o întrebuințeze nu pentru sine ci pentru mărirea lui Dumnezeu și binele aproapelui. Iată dară cum își poate face un om cu suflet sfânt mijloace de mântuire, din averile sale pământesti. Și vă întreb acum oare cine se poate mântui mai ușor cel bogat ori cel sărac? Săracul de regulă e harnic, muncitor, postelnic, răbduriu, cruțător, tras pe seamă, iubitor de Dumnezeu și cu milă față de aproapele, fiindcă e silit oarecum de împrejurări să fie așa, și de multeori chiar să vrea și nu s'ar putea abate dela acest chip de traiu, care-i atât de plăcut lui Dumnezeu, fiind calea virtuților creștinești. Cel sărac nici când nu va zice sufletului său: odihnește-te, mănă, bea și te veselește, căci n'are „bunătați strânse pe mulți ani“, cari să-i îngăduie astfel de fapte. Pentru aceea săracul e atât de aproape de mântuire. Și iarăș ar trebui ca cineva să aibă un suflet atât de sfânt ca al lui Petru Pavel Aron, ca bogat fiind totuș să ducă o viață creștinească atât de aspră, ca și când n'ar avea nimic la casa sa. Căci bogatul de regulă își caută fericirea în traiu bun, în desfătări, în trândăvie, zicând sufletului său; „odihnește-te, mănă, bea și te veselește“, și nici prin gând nu-i trece că și el e dator să tragă de bunăvoie în jugul greutăților acestei vieți alătura de cel sărac, ușurându-l pe acesta, care e fratele său mai mic după învățătura evangheliei. Viața aspră creștinească, ce singură e mântuitoare, o duce mai ușor cel sărac, decât cel bogat, de aceea e atât de greu bogatului să ajungă în împărăția lui Dumnezeu.

Luați dară pildă din viața acestui sfânt episcop despre care a fost vorbă și vă întrebuințați averile mici ori mari după cum sunt așa, încât acelea să vă fie de ajutor la mântuirea sufletului și să nu auziți în ceasul cel din urmă înfricoșatele cuvinte: Nebune, în noaptea aceasta ți-se va cere sufletul, și acum toate bunătațile în cari ți-ai pus nădejdea vor fi pârâșii tăi înaintea dreptului judecător, ci să ne umplă sufletul de mângăiere cuvintele: »Bine slugă bună și credincioasă, peste puțin ai fost credincios peste multe te-voiu pune«. Amin.

C.

Predică pe Duminica a VIII. după I. Sf. Cruci.

»Învățătoriule, ce voui face, ca să
moștenesc viața de veci?«

Luca, 10, 25.

La întrebarea vrednică de laudă a tinerului Isus răspunde: să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău... și pe aproapele tău ca însu-ți pe tine. Din cuvintele aceste ale Mântuitorului apare, că *iubirea* lui Dumnezeu și a aproapelui este viața sufletului. Ce este iubirea? Cine n'o simțește în lăuntrul său acelaia înzădar s'ar încerca oricine să i'o explice. Sfinții, a căror viață a fost numai iubire vorbesc cu însuflețire despre aceasta odraslă dumnezească. Ei spun, că iubirea este voința dreaptă, sinceră, deslipită de cele pământești, străină de orice necurăție și de toată stricăciunea, voință, care se ridică peste poftele josnice ale simțurilor noastre. Iubirea este cea mai mare dintre puterile noastre și ea aspiră neîncetat după cunoașterea lucrurilor privitoare pe Dumnezeu. Ea este izvorul tuturor faptelor bune, e împlinirea tuturor poruncilor, moartea păcatelor, viața virtuților, scutul inimilor sfinte, baza tuturor vrednicilor, și iubirea e răsplata celor desăvârșiți. Cine e cuprins de virtutea aceasta aleasă acela, dorind dorește singur pe ziditorul lui, iară dela lume nimic nu așteaptă, unul ca acela se nutrește cu iubirea lucrurilor celor veșnice și să năzueste să înduplece și pe alții la asemenea sentimente. Cine e lipsit de iubire, acela nu are nimic, sufletul lui e ca un pustiu fără de apă. De aceea, aleșii Domnului nimic nu cereau cu mai mare stăruință dela Dumnezeu, decât chiar iubirea, avându-o aceasta credeau că posed toate bunătățile.

Vredniciile iubirii sunt așa de mari încât însuș Dumnezeu se numește: iubire și noi prin ea ne facem mai vărtos asemnrnea lui Dumnezeu. Precum întrunește în sine Dumnezeu toate bunătățile așa și iubirea cuprinde în sine toate virtuțile fără desclinire, de aceea se și numește pe dreptul: regina virtuților. Iubirea a împrumutat tărie martirilor să-și jertfească voioși viața pentru Isus, fiindcă iubirea e puternică. Prin iubire și-au păstrat curăția trupului și a sufletului sutele și miile de tineri și tinere, învingând prin iubirea dumnezească iubirea trupeză și stingând cu focul iubirii focul sezualității. Prin

iubirea dumnezească se înving toate ispitele, pentru că cine ar îndrăzni să vateme pe Dumnezeu când aieva îl iubește? De aceea iubirea nu cunoaște greutate, delătură toate piedecele, învinge orice rezistență. Dacă voești să îplinești toate poruncile fără greutate, dacă dorești să te scapi de păcatele cari te apasă: iubește pe Dumnezeu! Iubirea e plinirea legii și a profetilor, pentru că în ea se cuprinde tot ce putem socoti noi mare și minunat!

Noi oamenii suntem rânduți, menirea noastră este să ajungem și să ne unim cu Dumnezeu. Scopul acesta însă numai prin iubire îl putem ajunge. De aceea zice Isus, că porunca iubirii lui Dumnezeu e cea dintâiu și cea mai mare, pentru că dela împlinirea ei atârnă ajungerea la fericirea fără de sfârșit. Cu tot dreptul zice sf. apostol Pavel: »Cela ce nu iubește pe Domnul nostru Isus Hristos, să fie blestemat«. (1 Cor. 16, 22).

S'ar părea că e lueru ușor să iubești pe Dumnezeu, care e atât de bun, de sfânt și de milostiv! Durere, în inima omului căzut în păcat mai stăpânește și o altă iubire, care e contrară celei dumnezești și anume iubirea disordonată de sine, iubirea lumii și a făpturilor, care adeseori e atât de puternică încât cuprinde de tot sufletul omului. Să se ispitească unul fiecare și să vadă, că oare în inima sa numai singur iubirea lui Dumnezeu sălășluște, ori doară a dat intrare și streinilor, ori voește s'o împartă între Dumnezeu și lume? Să nu uităm că pe Dumnezeu trebuie să-l iubim din toată inima, din tot sufletul, din toată virtutea și din tot cugetul!

Cine e omul care îplinește deplin porunca aceasta? Cu-vintele: din toată inima ta, din tot sufletul tău ne arată scopul la care ne'a rânduit pe toți Dumnezeu. Ne arată spre ce trebuie să ne îndreptăm toate gândurile, toate dorințele, toate vorbele și toate faptele noastre. Toate aceste să fie ale lui Dumnezeu, pentru că el e începutul și sfârșitul nostru, tot cât suntem și tot ce avem, sunt dela Dumnezeu, deci el cu dreptul pretinde ca toate să i-le oferim lui. E însă altceva a avea înaintea ochilor scopul și a ne năzui spre el și altceva e a și ajunge la el. Toată perfecțiunea noastră aici pe pământ nu e altceva decât o neîntreruptă încercare spre desăvârșire. Deci și perfecțiunea iubirii lui Dumnezeu nu e altceva decât o năzuință neîncetată de'al iubi, și pentru el să renunțăm la toate. Dacă omul ajunge până acolo în viața aceasta trecătoare, că renunță la toate lucrurile lumești, că nu se cufundă cu totul în grijile vremelnice și toate câte-i

vin asupra-i le primește liniștit, poate fi asigurat că umblă pe cale bună.

Cu deosebire în zilele noastre se simte mult lipsa iubirii lui Dumnezeu. Cea mai mare parte a oamenilor se lasă copleșiți numai de grijile bunurilor trecătoare, ca și când nu ar avea suflet nemuritor și nu s'ar sfârși niciodată viața aceasta. Și e o greșală de neiertat lucrul acesta iubiți creștini! Cu atât mai vârtos, că Isus dela împlinirea acestei porunci a făcut atârnătoare mântuirea noastră! Și să nu se înșale nimenea, crezând, că poate ținea celelalte porunci, dacă nesocotește pe cea mai mare dintre toate. Fără de iubirea lui Dumnezeu nime nu poate fi drept, pentru că nu cunoaște măsura potrivită când e vorba să cinstească bunul altuia și să răsplătească osteneala lui. De aici vin neînțelegerile între bogați și săraci, între stăpâni și muncitori. De aici se aplică dușmănia între diferitele clase sociale și nemulțumirile, cari stăpânesc astăzi inimile oamenilor. Chiar și dreptatea este crudă și neiertătoare, dacă nu e stămpărată de raza caldă a iubirii. Farmecul și efectul liniștitor al oricărei fapte bune vine numai dela iubire, care știe toate să le întocmească spre linistirea și mulțumirea tuturor. Toți aceia, cari doresc să se sfârșească odată relele ce bântuie azi în lume, să înceapă îndreptarea în rândul întâiu dela sine, să facă să stăpânească iubirea lui Dumnezeu înainte de toate în inimile lor și atunci negreșit se va înfăptui primenirea aceea atât de mult așteptată! Mijlocul acesta e propus de însuși Mântuitorul lumii, care fiind și Om și Dumnezeu adevărat, știe de bună seamă, cari sunt ajutoarele cele mai puternice spre a curma răul îngrozitor.

TELLUS.

Predică pentru sărbătoarea sfinților arhangheli.

»Scăpați-ne din nevoi, ca niște mai mari peste cetele puterilor celor de sus«. (Din troparul sfinților arhangheli).

Una dintre cele mai mângâitoare învățături ale afintei noastre biserici este, că bunul Dumnezeu a rânduit pentru fiecare om câte un înger, care să se îngri-

jască de noi pururea, să fie păzitorul neadurmit al sufletului nostru, apărătorul și povățuitorul vieții noastre și patronul și apărătorul nostru în ceriuri. Ce putem noi, călători neodihniți pe căile necunoscute, pline de primejdii și de prăpăstii ale acestei vieți, ce putem noi dori altceva dela Dumnezeu, decât un ghid bun și conștiințios, care să ne arate calea cea bună? Ce fericire este așadară pentru noi oamenii în viața aceasta, plină de atâtea primejdii, unde sute și mii se împiedecă zilnic și cad, unde ne încunjură atâta negură, unde adese călătorim pe marginea prăpastiilor, unde ne aleșuesc atâția dușmani perfizi din dreapta și din stânga zic, ce fericire este pentru noi, să avem câte un apărător și încă dintre puterile cele de sus, dintre îngerii Domnului!

Dreptaceea sfânta noastră biserică nu încetează a ne face atenți într'una la această mângâitoare învățătură, de aceea a introdus în sfânta zi de astăzi (8 Noemvrie st. v.) sărbarea arhistrategilor Mihail și Gavril și a celorlalte puteri cerești; de aceea a închinat prima zi de lucru a fiecărei săptămâni în onoarea puterilor cerești; de aceea a întocmit preafrumosul canon de rugăciune către îngerul păzitor al vieții omului precum și cel către puterile cerești și către toți sfinții, și tot de aceea se roagă zilnic, atât la sfânta liturgie cât și la mânecat și însărat, zicând în ectenia de cereri: »Înger de pace, credincios îndreptător, păzitor sufletelor și trupurilor noastre, la Domnul să cerem«.

Ași fi deci foarte vesel I. A., dacă cu această ocazie nu numai ați asculta predica mea, dar ați și urma de aici înainte mângâitoarele învățături ale maicii noastre biserici despre îngerii păzitori, cari sunt următoarele:

I. 1. *Îngerii păzitori trezesc în noi gânduri bune și ne îndeamnă la fapte bune.* La nașterea Domnului îngerii au vestit bucuria în lume, cântând: »Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu etc.« La înviere îngerul a spus, că s'a sculat Domnul; iar la înălțare tot îngerii au mângâiat pe apostolii cei întristați, pentru că Domnul a dispărut încunjurat de un nor. Și sunt atâtea întâmplări, cari arată acest adevăr până la evidență.

În orașul Reichenberg din Bohemia s'a petrecut la 1900 următoarea întâmplare. Copiii de școală au făcut sub conducerea învățătorului un maial în păduricea din apropierea orașului. N'au avut însă noroc, pentru că pe la orele 3 după prânz deodată s'a întunecat cerul și o furtună groaznică i-a împrăștiat pe bieții copii. Vreo 30 de băieți s'au refugiat atunci sub un stejar mare. Deodată însă unui copil par'că-i șoptește cineva, să fugă de sub stejar, și el îi sfătuește și pe ceilalți să facă asemenea. Copiii se împrăștie în toate părțile, când deodată se aude o detunătură puternică și stejarul cel mare se face tot țândări. Părinții copiilor atribuie această scăpare minunată îngerului păzitor și ridicară în acel loc o cruce, pe care așezară icoana îngerului păzitor (v. Spirago: Beispielsammlung III Auflage, Prag 1909).

2. *Ingerii păzitori dau rugăciunile noastre la Dumnezeu, însoțindu-le ca pe ale lor.* Ingerul Rafael însuși mărturisește lui Tobia: »Deci când te rugai tu și noruta Sara, eu am adus pomenirea rugăciunii voastre înaintea celui sfânt«. (Tovit 12, 12). Iară biserica noastră neîncetat se roagă către îngeri zicând: »Arhistrategi ai oștilor cerești, rugămu-aă pe voi noi nevrednicii, ca cu rugăciunile voastre să ne acoperiți pe noi sub acoperământul aripilor mării voastre celei netrupești...« (Troparul arhanghelilor.

3. *Ingerii păzitori ne apără în primejdii.* Psalmul 90, stih 11, zice: »Ingerilor săi va demânda, ca să te păzească în toate căile tale. Pe mâni te vor ridica, ca nu cumva să împiedeci de piatră piciorul tău«. Ingerii l-au păzit și l-au scăpat pe s. Petru din temniță, Ingerii i-au scăpat pe cei trei tineri din cuptor și tot Ingerii l-au scăpat pe Dănilă din groapa leilor. Și câte întâmplări minunate din viața de toate zilele nu se pot explica altfel decât prin ajutorul Ingerului păzitor!

Astfel la Paris în strada Rue de Clignoneourt Nr. 47 a căzut în ziua de 3 Maiu 1893 copilă de trei ani Henriette Ferry dintr'o fereastră a etagiului al cincilea pe asfalt și nu i-s'a întâmplat nimica. Iară în anul 1895 principele Alexandru Salm călătorea împreună cu familia sa pe trenul accelerat, mergând din Viena la moșia sa din apropiere. Era tocmai o furtună mare și vântul a deschis ușa vagonului, iară copila de 5 ani a principelui a căzut între cele două vagoane. Oprindu-se trenul, copila a fost aflată sănătoasă, fugind, ca să ajungă trenul (v. op. citat).

4. *Ingerii păzitori descopere câteodată oamenilor voința lui Dumnezeu.* Gândiți-vă la jertfa lui Avraam,

cum, în momentul când era să junghie pe Isac, îngerul Domnului l-a oprit, prinzându-l de mână. Ingerul Domnului i-a adus la cunoștință lui Zaharie, că soția sa Elisabeta va naște fiu, pe Ioan Botezătorul. Și tot inger a binevestit Preacuratei Vergure Maria, că va naște fiu, pe Mântuitorul lumii.

II. Și acuma, *veniți, I. A., să ne gândim mai adânc asupra acestor minunate învățături, veniți să le adâncim și să tragem foloasele ce ni-se îmbie,*

Intr'adevăr, poate-se oare și gândi omul la o mai mare bunătate a lui Dumnezeu decât aceea, că ne-a încunjurat cu sfinții săi îngeri? Lângă mine stă pururea îngerul Domnului; el vede, de ce mă lipsesc eu; el mă reprezintă înaintea lui Dumnezeu, îmi câștigă grații dela Dumnezeu; trezește în mine gânduri bune, îmi arată greșelile; îmi însuflă curaj pentru facerea binelui; în vreme de primejdie mă apără eu aripele sale; pe mâni mă ridică, ca nu cumva să împiedec de piatră piciorul meu; mă sprijinește când mă poticnesc; mă răcorește, când obosit de calea grea a acestei vieți ead, asemenea Mântuitorului, sub povoaara grea a crucii.

Spirite al credinții, pentruce nu lucrî deci mai puternic în sufletul meu?! Pentruce nu privesc mai des la acest apărător și scutitor al meu? Pentruce mă gândesc atât de rar, ori poate chiar de loc la îngerul meu păzitor? Pentruce-i sunt atât de nemulțămîtor, după atâtea binefaceri?

De câte ori nu ți-s'a fi întîmplat și cecece v-am spus în cele trei pilde de astăzi? Gândiți-vă numai la anii copilăriei, când de atâtea ori a fost primejduită viața și sănătatea, iar voi ați rămas neatinși de rău, întregi și sănătoși? Și oare cine v'a apărât în aceste momente? — Numai îngerul păzitor.

Pentruce nu-i ascult deci și astăzi povețele, pentruce nu-i primesc sfaturile, pentruce nu mă pun mai adescori în paza sa, pentruce nu mă folosesc de prezența sa, pentruce nu mă împrietinesc mai bine cu el? Pentru ce nu-l rog să mă împrietinească tot mai mult cu Dumnezeu? Pentruce nu mai rostesc și astăzi încă acel >Inger, Ingerelul meu<? Pentruce? — Pentrucă mi-a scăzut credința, pentrucă plăcerile și ispitele lumii acesteia m-au

ademenit prea mult și, nebăgând în seamă povețele îngerului păzitor, am primit pe ale diavolului și pe ale slujitorilor săi, cari »ca albinele fagorul, nevăzut mă încuajură, ca niște păsări răpitoare, ca niște vulpi viclene și ca niște sugătoare de sânge, păsări mâncătoare de carne, împrejurul meu zboară« (Tropar din cântarea VIII-a canonului către îngerul păzitor). Sfinții Părinți spun, că îngerul păzitor ne părăsește îndatăce-l desprețuim așa cum părăsește un dascăl bun pe un elev rău și stricat. Istoriograful Iosif Flaviu ne spune, că deodată cu ocuparea cetății Ierusalimului de către Titus Vespasianos îngeri s'au văzut sburând în stoluri pe deasupra nefericitei cetăți. zicând: »Veniți să fugim de aici, veniți să fugim de aici!» Sfântul Vasile cel Mare spune într'una din minunatele sale predici: »Precum împrăstie fumul albinele și alungă mirosul rău porumbii, așa ne desparte păcatul de îngerul păzitor«.

De aceea nu vom înceta a cere dela Domnul înger de pace, credincios îndreptător și păzitor sufletelor și trupurilor noastre, zicând: »Sfinte îngere, celce stai înaintea pătimășului meu suflet și a vieții mele celei amărâte, nu mă lăsa pe mine păcătosul, nici te depărta dela mine pentru neînfrânarea mea; nu da loc dracului celui rău, ca să-și supuie cu silnicie acest trup muritor al meu: ține-mă de mâna mea cea slabă și neputincioasă și mă povățuiește la calea mântuirii te roagă pentru mine către Domnul, ca să mă întărească întru frica sa și vrednic să mă facă pe mine serbul de buunătatea sa«.

(Rugăciune către îngerul păzitor V. Orologerul). Amin.

Prof. IULIU MAIOR.

Cărți.

Istoria Seminarului din Orade, de Ioan Georghescu, București, Tipografia »Gutenberg«. — Prețul 14 Lei.

Iscusitul secretar al »Asociațiunei« în cartea sa ne dă, cu îndemânarea și competența-i cunoscută, un fragment, din mărețele lupte ale arhireilor noștri pentru răspândirea culturii în șirul obiditului nostru popor. Numai dorința fierbinte de-ași vedea neamul scos din întunerecul neștiinței, a dat putere cucernicului călugăr — mai apoi episcop de Orade — Ignatie Darabant, să îndure toate greutățile împreunate cu întemeierea Seminarului.

J.